

ข้อสังเกต
การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๔๐/๒๕๕๙
วันจันทร์ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่องพิจารณา ๓.๑ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ
เรื่อง การปฏิรูประบบสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายสุรินทร์ จิรวินิชย์

การปฏิรูประบบสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยกำหนดให้มีสำนักงานกำกับสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน อาจไม่ใช่แนวทางการปฏิรูปที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาใหม่ จะเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน รวมทั้งจะต้องใช้ระยะเวลาในการจัดหาและฝึกฝนบุคลากรของหน่วยงานให้มีความรู้ความสามารถ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความล่าช้าในการปฏิรูปได้ ดังนั้น คณะกรรมการควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการกำกับดูแลสหกรณ์ที่มีอยู่เดิม เช่น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นต้น เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการปฏิรูป รวมทั้งจะทำให้การปฏิรูปเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

นายนิกร จำนง

๑. ในปัจจุบันระบบการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ยังคงดำเนินการโดยกำหนดให้หน่วยงานภายในสหกรณ์นั้น ๆ เป็นผู้ตรวจสอบ ซึ่งอาจทำให้การกำกับและตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ขาดประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงควรกำหนดให้หน่วยงานภายนอกโดยเฉพาะกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เข้าไปทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชี เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะทางการเงินของสหกรณ์ได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดและรอบคอบมากที่สุด

๒. การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยส่วนใหญ่จะมีการดำเนินงานคล้ายกับสถาบันการเงินต่าง ๆ โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ จึงควรมีการกำกับและตรวจสอบบัญชีโดยใช้ระบบเช่นเดียวกันกับสถาบันการเงิน ซึ่งมีความเข้มงวดและละเอียดมากกว่าการตรวจสอบแบบสหกรณ์ทั่วไป ดังนั้น คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจและรัฐบาลควรให้ความสำคัญและผลักดันให้มีการใช้ระบบดังกล่าว เพื่อให้เกิดความเข้มงวดในการตรวจสอบและสามารถป้องกันการทุจริตในสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พลตำรวจโท อำนาจ นิมมะโน

๑. การคัดกรองคุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิกสหกรณ์เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะสถานะทางการเงินของผู้สมัคร จึงจำเป็นต้องตรวจสอบอย่างละเอียดและเข้มงวด ดังนั้น สหกรณ์ผู้รับสมัครสมาชิก

ควรส่งข้อมูลของผู้สมัครไปตรวจสอบสถานะทางการเงินที่ศูนย์ตรวจเครดิตบูโร (บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด) เพื่อให้ทราบถึงสถานะทางการเงินของผู้สมัคร เช่น ภาระหนี้สินที่มีอยู่ในปัจจุบัน ประวัติการชำระหนี้ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคัดกรองคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้สมัคร และทำให้การดำเนินงานของสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนควรจัดโครงการหรือการอบรมสัมมนา เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเจตนารมณ์ในการก่อตั้งสหกรณ์ เนื่องจากในปัจจุบันผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่ได้มุ่งเน้นในการออมเงิน แต่มีความประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินเป็นหลัก ดังนั้น จึงควรสร้างจิตสำนึกและสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเจตนารมณ์ดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินงานของสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุผลตามเป้าประสงค์ของสหกรณ์

พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา

สาเหตุของปัญหาที่ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนขาดความน่าเชื่อถือและล่มสลาย โดยสามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ดังนี้

๑. ระบบการกำกับดูแลขาดความเข้มงวด หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลขาดประสิทธิภาพและความเชี่ยวชาญในด้านการเงินและการบริหารความเสี่ยง

๒. ปัญหาการทุจริตและการดำเนินงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องไม่เร่งดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

๓. มีการรับรองโดยหน่วยงานของรัฐว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนคล่องเงินเป็นสหกรณ์ดีเด่นของประเทศ จึงทำให้ประชาชนเข้ามาฝากเงินเป็นจำนวนมาก

๔. ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่บัญชีและเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบและขั้นตอนข้อบังคับของสหกรณ์อย่างเคร่งครัด จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการทุจริตขึ้น

๕. การให้อำนาจแก่ประธานสหกรณ์ในการบริหารเงินที่สมาชิกรับมาลงทุนมากเกินไป

๖. ผู้บริหารมีการหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาบริหารสหกรณ์ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์จึงขาดจิตสำนึกในอุดมการณ์และประสิทธิภาพในการบริหารงาน

๗. สหกรณ์ให้เงินดอกเบี้ยตอบแทนกับผู้ฝากเงินสูงกว่าธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น ๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้มีผู้นำเงินมาฝากกับสหกรณ์เป็นจำนวนมาก จึงทำให้เกิดความเสียหายเป็นวงกว้าง

๘. มีการเสนอให้ผลประโยชน์เป็นค่าตอบแทนกับผู้บริหารหรือตัวแทนสหกรณ์อื่น เมื่อนำเงินมาฝากกับสหกรณ์คล่องเงิน

๙. มีการใช้สหกรณ์เป็นแหล่งฟอกเงินที่ได้กระทำผิดกฎหมายให้มีแหล่งที่มาของเงิน

๑๐. การอนุมัติสินเชื่อให้แก่บุคคลหรือนิติบุคคลไม่ดำเนินการตามขั้นตอนของข้อบังคับหรือระเบียบของสหกรณ์ จึงเกิดความเสียหายร้ายแรงขึ้น

ดังนั้น ควรดำเนินมาตรการส่งเสริมและกำกับดูแลให้สหกรณ์มีความเจริญเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน เพื่อเป็นสถาบันหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ ดังนี้

๑. ต้องกำหนดมาตรการไม่ให้ผู้บริหารกระทำการทุจริตเสียเองในทุกรูปแบบตั้งแต่เริ่มจากการสรรหาเข้ามา ตลอดจนการตรวจสอบและการกำกับดูแล
๒. ต้องกำหนดมาตรการให้ผู้บริหารสหกรณ์มีความยึดมั่นตามอุดมการณ์ที่ก่อตั้งสหกรณ์ร่วมกันมา ยึดมั่นในการช่วยเหลือสมาชิกเป็นสำคัญ
๓. ต้องกำหนดมาตรการให้ผู้บริหารมีแนวความคิดที่จะช่วยเหลือสมาชิกในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมให้มีความกินดีอยู่ดีและมีสันติสุข
๔. การบริหารสหกรณ์ต้องยึดมั่นกฎหมายระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์โดยเคร่งครัด นอกจากนี้ ควรกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลให้มีความชัดเจนและมีบทลงโทษในกรณีที่กรรมการหรือผู้บริหารไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด
๕. ควรมีการบริหารให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลด้วยความโปร่งใส เป็นธรรมและยึดถือประโยชน์ของสหกรณ์เป็นหลักไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างอื่น
๖. ควรให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบและกำกับดูแลสหกรณ์ที่รับจดทะเบียนไว้ให้ทั่วถึงและครอบคลุมสหกรณ์ทั้ง ๗ ประเภท เช่น สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์การประมง สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน เป็นต้น นอกจากนี้ ควรให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเข้ามากำกับดูแลและควบคุมการบริหารความเสี่ยง ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมความมั่นคงและความเชื่อมั่นให้แก่สหกรณ์ให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นายกษิต ภิรมย์

๑. คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ควรประสานความร่วมมือกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมและกำกับการดำเนินงานของสหกรณ์ให้มากยิ่งขึ้น
๒. ระบบสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประเทศไทยได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและได้เป็นกลไกสำคัญในการให้บริการทางการเงินแก่ประชาชน โดยปัจจุบันมีสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนประมาณ ๒,๐๓๖ แห่ง และมีสหกรณ์ออมทรัพย์บางแห่งที่เริ่มประสบปัญหาในการดำเนินการในการบริหารงาน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของระบบสหกรณ์เป็นอย่างมาก จึงควรกำหนดมาตรการเพื่อระงับความเสียหายมิให้ขยายไปในวงกว้างและป้องกันมิให้เกิดปัญหาเช่นนี้ขึ้นอีก นอกจากนี้ ควรโอนภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนจากกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวมีคณะกรรมการกำกับดูแลที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารความเสี่ยง
๓. จุดอ่อนของสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนในปัจจุบัน สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจทางการเงินที่ถูกต้อง (Financial Literacy) ไม่มีวินัยทางการเงิน ไม่สามารถบริหารการเงินและสภาพคล่องอย่างเหมาะสมได้ ซึ่งบางส่วนมีการใช้จ่ายเกินตัวและมีความเชื่อมั่นผิด ๆ ว่า การปล่อยกู้ให้แก่สมาชิกเป็นธุรกรรมที่มีความมั่นคง เพราะสามารถหักเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ได้โดยตรงแต่สหกรณ์มิได้

เป็นสมาชิกของเครดิตบูโร จึงขาดข้อมูลเกี่ยวกับภาระหนี้อื่น ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้คืนได้ สหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งบางแห่งมีการลงทุนภายนอกเป็นจำนวนเงินสูง หากผู้บริหารไม่มีความเชี่ยวชาญพอในด้านการเงินและการบริหารความเสี่ยงอาจประสบปัญหาได้ สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนในปัจจุบันมีการดำเนินงานคล้ายกับธนาคาร แต่เนื่องจากหน่วยงานกำกับดูแลและตรวจสอบขาดทักษะที่จำเป็นในการกำกับกิจการธนาคารจึงเป็นระบบที่มีความเสี่ยงต่อการบริหาร

นายกิตติ พิทักษ์นิตินันท์

๑. สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนจัดเป็นกลุ่มสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งมากกว่าสหกรณ์ประเภทอื่น ๆ ดังนั้น หากมีการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารและมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือไอทีที่มีความทันสมัย จะสามารถยกระดับขึ้นเป็นสถาบันการเงินที่มีความเข้มแข็งรวมทั้งยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของสมาชิกให้สูงขึ้น มีความมั่นคงในชีวิตและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ควรมีการพัฒนาและจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมให้แก่ผู้บริหาร โดยเน้นการให้ความรู้ด้านบัญชีด้านการเงิน ด้านการบริหารและการดูแลความเสี่ยง นอกจากนี้ ควรกำหนดบทลงโทษที่หลากหลายและมีมาตรการบังคับใช้ตามระดับความร้ายแรงของความผิดที่กระทำและให้ทันต่อเหตุการณ์หากผู้บริหารสหกรณ์กระทำผิด

๓. ควรจัดระบบและกลไกการพัฒนาให้สหกรณ์มีการดำเนินงานด้วยความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล มีความมั่นคงและเข้มแข็งสามารถเป็นที่พึ่งของสมาชิก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในระบบสหกรณ์ซึ่งจะเป็นการยกระดับความสามารถของสหกรณ์ในการแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพของสมาชิก ตลอดจนเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ให้มีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

๔. แม้ว่าพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ จะกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือนายจ้างในสถานประกอบการหรือหน่วยงานอื่นใดที่สมาชิกปฏิบัติหน้าที่อยู่หักเงินเดือนหรือค่าจ้างหรือเงินอื่นใดเพื่อชำระหนี้หรือภาระผูกพันอื่นที่มีต่อสหกรณ์ให้แก่สหกรณ์ตามจำนวนที่สหกรณ์แจ้งไปจนกว่าหนี้หรือภาระผูกพันนั้นจะระงับสิ้นไป แต่การดำเนินการที่ผ่านมาพบว่า หน่วยงานไม่ให้ความสำคัญและความร่วมมือ อีกทั้งไม่ยินยอมหักเงินดังกล่าวให้แก่สหกรณ์จึงทำให้เกิดความเสียหายและการขาดความเชื่อมั่นต่อระบบสหกรณ์

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน
เรื่อง “ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพลังงานทดแทน พ.ศ.”

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายกษิต ภิรมย์

๑. รายงานของคณะกรรมการควรมีการเพิ่มเติมหรือแสดงให้เห็นถึงประเด็นปัญหาที่สำคัญหรือสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงว่ามีปัญหาอุปสรรคในเรื่องใดบ้าง ที่ทำให้การส่งเสริมหรือสนับสนุนการพัฒนาพลังงานทดแทนในช่วงระยะเวลา ๑๐ – ๑๕ ปีที่ผ่านมา ไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควร สาเหตุส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ไม่มีความชัดเจนในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ตลอดจนยังไม่มีการศึกษา ค้นคว้า หรือวิจัยในเรื่องของพลังงานทดแทนอย่างจริงจัง จึงทำให้การผลักดันเรื่องการใช้หรือการพัฒนาพลังงานทดแทนไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากการทราบถึงปัญหาหรือสาเหตุที่แท้จริงแล้ว แนวทางการแก้ไขปัญหาก็มีความสำคัญด้วยเช่นกัน คณะกรรมการจึงควรเสนอวิธีการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) หรือคณะรัฐมนตรีด้วย เพื่อให้รัฐบาลสามารถผลักดันให้เกิดการใช้หรือการพัฒนาพลังงานทดแทนภายในประเทศได้อย่างแท้จริง

๒. ปัจจุบันคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพข.) ซึ่งทำหน้าที่เสนอแนะนโยบายและแผนการบริหารและพัฒนาพลังงานของประเทศ มีข้อขัดข้องหรือมีปัญหาติดขัดในเรื่องใด จึงทำให้การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจึงควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องดังกล่าว ตลอดจนร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหาและข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น หากจะก่อสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าในพื้นที่ของส่วนราชการต้องดำเนินการอย่างไร หรือหากจะก่อสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าจากขยะจะต้องมีขั้นตอนหรือกระบวนการดำเนินการอย่างไร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศก็น่าจะเป็นอีกแรงผลักดันที่จะช่วยเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาคณะรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์

๑. ควรมีการพิจารณาปรับปรุง แก้ไข หรือบัญญัติเพิ่มเติมในมาตรา ๘ ของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพลังงานทดแทน พ.ศ. หรือไม่ อย่างไร โดยให้ ปลัดกระทรวงกลาโหม เข้าร่วมเป็น กรรมการในคณะกรรมการส่งเสริมพลังงานทดแทน (กพท.) ด้วย เนื่องจากพลังงานทดแทนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ หากมีผู้แทนจากหน่วยงานความมั่นคงอยู่ในคณะกรรมการด้วยแล้ว จะทำให้การพิจารณาของคณะกรรมการมีความรอบคอบและรัดกุมมากยิ่งขึ้น ประกอบกับกระทรวงกลาโหมมีทั้งกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และส่วนราชการอยู่ในสังกัดเป็นจำนวนมาก จึงสามารถให้การสนับสนุนหรือส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น อาจให้กระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานนำร่องหรือหน่วยงานต้นแบบในการใช้พลังงานทดแทน เป็นต้น

๒. มาตรา ๘ (๗) ของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพลังงานทดแทน พ.ศ. ได้มีการบัญญัติความเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการส่งเสริมพลังงานทดแทน (กพท.) ไว้ว่า “ประธานคณะกรรมการกำกับ

กิจการพลังงาน เป็น กรรมการ” หากพิจารณาแล้วจะพบว่าเป็นการกำหนดชื่อของกรรมการที่ผิดไปจากความเป็นจริง ซึ่งที่ถูกต้องควรเป็น “ประธานกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เป็น กรรมการ” ดังนั้น คณะกรรมการจึงควรมีการแก้ไขความในมาตราดังกล่าวให้ถูกต้องต่อไป

นายนิกร จำนง

๑. ความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าของประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะสูงมากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันการก่อสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าไม่ว่าจะเป็นโรงงานผลิตไฟฟ้าจากพลังน้ำ (เขื่อน) ถ่านหิน หรือปรมาณู เริ่มเป็นไปได้ยากหรืออาจจะยังไม่สามารถดำเนินการได้ในระยะเวลาอันใกล้ ส่วนการก่อสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลม แสงอาทิตย์ แบคทีเรีย (Biofilm) หรือชีวมวล (Biomass) ก็ยังมีข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้าน ทั้งในเรื่องของงบประมาณและข้อกฎหมาย แต่จากรายงานของคณะกรรมการมีข้อน่าสังเกตว่า การก่อสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าจากขยะอาจเป็นทางออกของประเทศประการหนึ่งในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่ถึงกระนั้น ก็ยังมีปัญหาหรือข้อขัดข้องในหลาย ๆ ประเด็นเช่นกัน ทั้งในเรื่องของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อกฎหมาย และพื้นที่ที่จะดำเนินการ ดังนั้น จึงควรเสนอให้รัฐบาลเร่งผลักดันให้มีโครงการก่อสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าจากขยะขึ้น เพื่อให้การพัฒนาพลังงานทดแทนของประเทศเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงและมีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การพัฒนาพลังงานทดแทนและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ต้องทำควบคู่กัน คณะกรรมการจึงควรมีการพิจารณาปรับปรุงหรือแก้ไขความในมาตรา ๒๐ (๕) ของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพลังงานทดแทน พ.ศ. ซึ่งในมาตราดังกล่าวได้กำหนดให้มีมาตรการอันสมควรที่จะป้องกันและควบคุมมิให้เกิดผลเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม แต่ไม่ได้มีการกล่าวถึงวิธีการหรือรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการเอาไว้แต่อย่างใด ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดกลไกพิเศษที่มีความเหมาะสม เพื่อทำหน้าที่ควบคุม ป้องกัน และดูแลในเรื่องของผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน เช่น อาจกำหนดให้รัฐเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องของการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการให้ความช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง แทนที่จะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐบางหน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการแก้ไขปัญหา เป็นต้น

นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์

การปฏิรูปด้านพลังงานทดแทนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะพลังงานไฟฟ้า ซึ่งนับวันจะมีแนวโน้มความต้องการที่สูงขึ้น ดังนั้น การปฏิรูปด้านพลังงานทดแทนจึงควรมุ่งเน้นหรือให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาพลังงานทดแทนอย่างยั่งยืน กล่าวคือ ๑) การพัฒนาพลังงานทดแทนที่สามารถผลิตได้อย่างต่อเนื่อง ๒) การพัฒนาพลังงานทดแทนที่สามารถสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และ ๓) การพัฒนาพลังงานทดแทนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช

๑. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพลังงานทดแทน พ.ศ. มาตรา ๙ (๑๓) ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการส่งเสริมพลังงานทดแทน (กพท.) ไว้ว่า “ไม่เคยถูก

วุฒิสภามีมติให้ถอนถอนออกจากตำแหน่ง” หากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ถูกประกาศและมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศเมื่อใด อาจทำให้บทบัญญัติตามมาตราดังกล่าวเกิดความไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญได้ ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงควรปรับปรุง แก้ไข หรือบัญญัติความเพิ่มเติมในมาตราดังกล่าว ว่า “ไม่เคยถูกวุฒิสภา หรือสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติให้ถอนถอด หรือต้องคำพิพากษาของศาลให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง”

๒. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพลังงานทดแทน พ.ศ. ในหมวด ๕ ระบบโครงข่ายไฟฟ้า มีข้อน่าสังเกตว่า หากพระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายแล้ว ในทางปฏิบัติรัฐจะสามารถดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องการเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้าได้อย่างประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไร เช่น วิธีการเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้าตามมาตรา ๒๕ (๓) เป็นต้น ได้กำหนดไว้ว่าผู้ประกอบการระบบโครงข่ายไฟฟ้าต้อง “ไม่ปฏิเสธการเชื่อมต่อระบบไฟฟ้าที่ผลิตด้วยพลังงานทดแทนกับระบบโครงข่ายไฟฟ้าสำหรับกิจการพลังงานทดแทนที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมจากคณะกรรมการแล้ว” หากผู้ประกอบการระบบโครงข่ายไฟฟ้าไม่สามารถดำเนินการตามกฎหมายได้โดยมีเหตุอันสมควร จะมีวิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างไร ซึ่งในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้มีการกล่าวถึงหรือกำหนดรายละเอียดไว้

๓. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพลังงานทดแทน พ.ศ. มาตรา ๓๖ วรรคแรก ได้กำหนดไว้ว่า “ผู้ประกอบการพลังงานทดแทนที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมกิจการพลังงานทดแทนรวมทั้งผู้ผลิตเครื่องจักร อุปกรณ์ หรือวัสดุเพื่อใช้ในการประกอบกิจการพลังงานทดแทน หรือผู้วิจัยเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมพลังงานทดแทน มีสิทธิขอรับเงินอุดหนุนจากกองทุนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด มีข้อน่าสังเกตว่า “กองทุน” ตามมาตราดังกล่าว หมายถึงกองทุนใด เนื่องจากไม่มีคำอธิบายหรือคำนิยามอยู่ในร่างพระราชบัญญัติ ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดคำนิยามหรือความหมายในเรื่องของกองทุนเอาไว้ให้มีความชัดเจน

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา
ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย
สำนักกรรมาธิการ ๓